

NEWSLETTER *Plus*

DODATEK TEMATYCZNY:

Rozwiązania dla terenów uprzemysłowionych

CIRCUSE - zarządzanie wielokrotnym wykorzystaniem terenów

Głównym celem projektu CIRCUSE (Circular Land Use Management) jest wzmocnienie systemów zarządzania terenami poprzemysłowymi przez zastosowanie metody wielokrotnego wykorzystywania terenów w miastach. To podejście stanowić będzie narzędzie planowania gospodarczego i przestrzennego w gminie ale również może być przydatnym narzędziem w skali regionu.

Panująca w Europie tendencja „rozlewania się” obszarów zurbanizowanych (urban sprawl) jak również procesy zmian gospodarczych i demograficznych mają wpływ na wykorzystanie przestrzeni w sposób niekonkurencyjny i niezgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Rozproszony charakter struktur przestrzennych, wysoki poziom zapotrzebowania na nowe tereny oraz energię przyspieszają procesy zmian klimatu. Proponowana w projekcie metoda Zarządzania Wielokrotnym Wykorzystaniem Terenów stanowi narzędzie wspomagające zrównoważoną gospodarkę terenami, uwzględniającą cele gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

W projekcie CIRCUSE partnerzy zamierzają podjąć działania nad wypracowaniem nowej wizji zagospodarowania terenów,

przy pomocy nowych narzędzi i wdrożeniu innowacyjnego podejścia na wybranych obszarach pilotowych. W tym celu zastosowana zostanie metoda Zarządzania Wielokrotnym Wykorzystaniem Terenów (Circular Land Use Management).

Projekt ma charakter aplikacyjny, będzie stanowił wkład w rozwój instrumentarium gospodarki przestrzennej uwzględniającej potrzeby przyjaznego środowiskowo recyklingu terenów. Realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia ochrony zasobów przestrzeni, a także do zapobiegania wpływom środowiskowym w postaci zmian klimatu. Ponowne wykorzystywanie przestrzeni w miastach zapobiegnie „rozlewaniu się” osadnictwa, a co za tym idzie, zwiększeniu długości dojazdów do odległych dzielnic w miastach. Ten istotny aspekt został także uwzględniony w projekcie.

Partnerzy projektu

- Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Katowice – koordynator projektu

- Miasto Piekary Śląskie, Polska
- Niemiecki Instytut Urbanistyki, Berlin, Niemcy
- Landkreis Mittelsachen – Saksonia, Niemcy
- Agencja Ochrony Środowiska Austrii
- Voitsberg/Steiermark, Austria
- Uniwersytet w Bratysławie, Słowacja
- Miasto Trnava, Słowacja
- Instytut Innowacji w Systemach Terytorialnych, Turyn, Włochy
- Gmina Asti, Piedmont, Włochy
- IURS – Instytut Zrównoważonego Rozwoju, Praga, Czechy
- Region Usti – Czechy

Zadanie jest skierowane do władz samorządowych lokalnych i regionalnych. Wyniki prac będą mogły być wykorzystane przez władze samorządowe w działaniach w zakresie gospodarowania terenami w sposób zrównoważony, zapewniający wybranie sposobu użytkowania terenów poprzemysłowych i obszarów odnowy miejskiej w najbardziej korzystnym z punktu widzenia społecznego, gospodarczego i ekologicznego, kierunku. Przedstawione w ramach zadania rozwiązania na konkretnych przykładach terenów będą stanowiły wzór do wykorzystania dla innych obszarów. Ponadto opracowane materiały szkoleniowe w postaci kompendium wiedzy dotyczącej wielokrotnego wykorzystania terenów i innych publikacji będą cennym przewodnikiem w dalszym postępowaniu z terenami poprzemysłowymi w skali gminy.

Efektom rzeczowym realizacji projektu będą opublikowane materiały o różnym charakterze: dokument strategii europejskiej, kompendium wiedzy na temat wielokrotnego strategicznego wykorzystywania terenów w miastach, materiały szkoleniowe oraz plany działania dla poszczególnych obszarów pilotowych w sześciu krajach.

Przewiduje się, że w wyniku realizacji projektu zostanie opracowany dokument mogący stanowić podwaliny Karty Gospodarki Przestrzennej w Europie Środkowej (włączając w to zarządzanie gospodarką przestrzenną w sposób konkurencyjny i przeciwdziałający zmianom klimatu). W ramach projektu zostaną opracowane również narzędzia i instrumenty

Zarządzania Wielokrotnym Wykorzystaniem Terenów:

- przyjazne dla użytkownika i oparte na GIS narzędzie dla władz lokalnych i regionalnych,
- podręcznik Zarządzania Wielokrotnym Wykorzystaniem Terenów.

Efekty realizacji projektów pilotowych:

- regionalna/lokalna wizja zagospodarowania terenów w sposób konkurencyjny i przeciwdziałający zmianom klimatu, stworzona przez głównych interesariuszy (z włączeniem jakościowych i ilościowych celów związanych z zapotrzebowaniem miasta na tereny),
- system zarządzania integrujący planowanie przestrzenne i gospodarowanie zasobami środowiska na poziomie sub-regionalnym,

- plan działań zmierzających do zastosowania narzędzi i instrumentów Zarządzania Wielokrotnym Wykorzystaniem Terenów,

- wdrożenie projektów demonstracyjnych jako studiów przypadku dla terenów zielonych/rolniczych/wykorzystania tymczasowego/mieszanych struktur urbanistycznych.

Wielokrotne wykorzystywanie terenów w miastach jest projektem o charakterze ściśle proekologicznym. Jednym z jego głównych celów jest minimalizacja wykorzystywania terenów zielonych pod inwestycje, przez zastosowanie metodologii zrównoważonego, strategicznego zarządzania terenami, uwzględniającego ich „cykl życia” oraz potrzeby i możliwości w tym zakresie w skali miasta/gminy. Narzędzie to pozwoli także przeciwdziałać skuteczniej tzw. „rozlewaniu się obszarów

miejskich”, co w dużym stopniu również przyczyni się do zmniejszenia oddziaływania transportu na środowisko a zatem pośrednio do obniżenia wpływu na zmiany klimatu.

Dodatkowych informacji udziela dr Anna Starzewska-Sikorska, Koordynator Projektu CIRCUSE
e-mail: a.starzewska@ietu.katowice.pl